

Ye Ju Alué Apeli Napu Osele Páulo Alué Ralámuli Napu Kolosa Ejperégame Nílige

Kuira suwábaga 'emi ralámuli Onorúgame oyérame Kolosa ejperégame.

¹ Ne Páulo 'lige Timoteo náulia ye apeli 'emi ralámuli Kolosa ejperégame, 'emi ralámuli napu Onorúgamete wanápurigame ju, 'lige napu 'la bi-jchígime ju Kristo Esusi ra'ichálila. Neka Kristo Esúsité wanápurigame ju napurigá nulame nímala ne 'lige benírame ne suwábaga ralámuli Onorúgame nila ra'ichali. Alarigá najkile Onorúgame. Timotéoka Onorúgame oyérame júchigó napurigá ne.

² 'Émika Krístote wanápurigame ju, 'lige 'émika asírige a'lá oyérame ju alué. Neka 'we najkí napurigá 'emi 'we semáriga narémala nejkúrali O'nó Onorúgame nejílala, 'lige aminami najkí ne napurigá 'emi tabilé we'ká e'karúgame 'nátame nímala.

³ Senibí napu'lige ra'ichalia Onorúgame 'yuga, ramueka cheliera i'lime niru Onorúgame walú gu'írigorikábá 'emi, Onorúgame napu ju Wa'lula Esukristo O'nola.

⁴ Uché jaré ralámuli ruwí 'emi 'we 'la bijchígime ko 'we 'la nejkúrimé ko Kristo Esusi, 'lige ruwíchigó 'we 'la galegá eteme ko 'emi suwábaga alué napu wanápurigame ju Onorúgamete. Alekeri cheliera i'lí Onorúgame.

⁵ 'Émika 'we 'la bijchígame ju 'lige 'la ganíliga eteme ju 'emi alué oyérame napugiti machiame 'emi Onorúgame 'we semátiri raweli nígame ko 'pa rewagachi 'emi i'lime. 'Émika 'ma 'la gepule alué 'la bijchiá ra'íchali.

⁶ Alué ra'íchali Onorúgame ra'ichálila napu akele 'emi, jipe 'ma 'la gepú we'ká ralámuli jena wi-jchimoba ejperégame, 'lige we'ká ralámuli 'ma 'la semáriga 'nátame ju a'chigóriga napurigá 'nátame ju 'emi napusí gepule Onorúgame 'we 'la gu'írame ko ralámuli.

⁷ Alué rió Epáprasi anilime 'sile ye ra'íchali beniria 'emi. Alué rioka Kristo nila ra'íchali benírame ju napurigá ramué. Ramueka 'we galegá eteru alué rió, 'lige ramué nuleru napurigá simela 'emi benírimia.

⁸ Alué rioka 'we 'la ruwí 'emi 'we 'la gu'írilio Onorúgame Alawálate napurigá 'emi 'la na'temaka etémala uché jaré ralámuli.

⁹ Alekeri ramueka 'we ra'ichalia Onorúgame 'yuga tániga napurigá uché rajpé gu'írimala 'emi 'lige napurigá Onorúgame Alawala abiena gu'írimala 'emi napurigá machimela tachiri najkió Onorúgame.

¹⁰ 'Lige abiena 'we tánilia Onorúgame napurigá gu'íriwa 'emi napurigá 'la semáriga ejperélamala 'emi 'la napurigá Wa'lula Esukristo oyérame neraga, napurigá Onorúgame 'we ganíliga asimela 'emi 'yuga, sébali olagá suwábaga napu nulá Onorúgame. Alarigá abé 'la námamala 'emi churigá ko Onorúgame.

¹¹ Ramueka 'we tánilia Onorúgame napurigá abé wa'lú a'walí 'yawa 'emi Onorúgamete. Alueka

'la nígame ju a'walí napurigá 'la anachámala 'emi napu'lige resí ikiá 'lige napurigá 'we 'la ganíliga

¹² cheliera 'yámala O'nó Onorúgame wa'lú ne-jkúrigoriká, alué Onorúgame napu 'ma 'la wanápale 'emi napurigá 'emi narémala semati raweli napu Onorúgame nejímorílige.

¹³ Onorúgame ramué O'nola 'sile alué chátiri 'nátili bujea ramué, napurigá ramué 'ma tabilé chátiri 'nátili 'nátame niwa. 'Lige bo'né alawala nejíturu napurigá ramué mochiwa napu nulame ju Onorúgame Inolá Esukristo.

¹⁴ Alué Onorúgame Inolá 'sime ju chátiri bowechi buyana ramué napu'lige mukusá, 'lige e'kame ju 'we cha nokisuga ramué.

Jena ruwimela Páulo ruwíligo 'we 'la ganíliga ejperéligo napugiti Esukristo 'ma mukúligame bílena gulusichi chujkugá

¹⁵ O'nó Onorúgameka tabilé etérume ju, nobi alué Inolaka 'láchigo etérukó napu Esukristo anilime ju. Ye Esukristo pe abalieri júchigó napurigá Onorúgame. Alueka 'we 'yasi ajtígume ju tabilé 'cho nerúgichi ye gawí.

¹⁶ Alué 'sile newá suwábaga napu ekí nerú jena wijchimoba 'lige napu ekí nerú 'pa rewagachi, suwábaga napu ekí eteru jena 'lige napu ekí tabilé eteru, 'lige alué santo ánjeli napu we'ká nóchali nóchame ju, 'lige alué we'ká alawá napu tabilé etérume ju. Pe alué Onorúgame Inolá 'sile suwábaga newá napu ekí bo'né najkile.

¹⁷ Krístoka asíriga 'yasi bejtégume nile ta'chó nerúgichi ye gawí 'lige rewagátiri, alué júkuru

suwábaga gateme napurigá 'la semáriga nímala jena wijchimoba.

18 Aminami Kristo júkuru Wa'lula alué oyérame nuleme 'lige alué júkuru bajchá ajánigame 'pa rewagachi simea. Alarigá 'sile bi'neli wa'lula nulame nimia.

19 Onorúgameka asíriga ra'sálagá asale Esukristo 'yuga. Esukristo suwábaga nígame ju napu ekí niga ajtí Onorúgame jipe, alueka Onorúgame ju.

20 Onorúgameka alué Esukristo júlale napurigá ku 'la ganíliga ejperélamala suwábaga ralámuli jena gawichí ejperégame. Alarigá 'sile Onorúgame napurigá jena gawichí mukugá Esukristo bilena gulusichi 'la ganíliga ejperélamala ralámuli.

21 'Émika tabilé Onorúgame 'yuga 'nátame nile 'yako, pe Onorúgame saíla neraga mochile 'emi, pe asíriga chátiri tábiri nóchaga.

22 Onorúgameka suwábaga gatele Kristo júlaga jena wijchimoba, nawálekuru napuyeri rió neraga 'lige 'ma me'líli ru ralámulite bilena gulusichi ujchagá. Pe alarigá gatele Onorúgame napurigá 'emi alawala 'ma bi'wérigame nímala 'lige tabilé chojkila nímala.

23 Alarigá nímala 'emi 'la aminabi e'wásaká Onorúgame ra'ichálila, 'lige tabilé guwana rujsusa alué ra'ichali beniá. 'Émika 'we 'la machí aliena 'la nimio aminabi oyénilia 'we semati ra'ichali Onorúgame nila. 'Émika 'ma aké ye ra'ichali. Ye ra'ichalika bochígimi ruirúgame ju ralámulite Onorúgame oyérame napu echilú ju jena wijchimoba. Neka Onorúgamete nulérigime ju napurigá ne benírimala ye ra'ichali napurigá 'la námaka

akimémpá suwábaga ralámuli ye Onorúgame nila ra'íchali.

Jena ruwimela Páulo ruwílgo suwábaga ralámuli Onorúgame oyérame gu'írame ko

²⁴ Neka asíriga ejelía ajtí jena jipe 'emi gu'iria, 'lige asíriga ra'sálagá ajtí ne. Tabilé seweka ajtí ne rekó 'we ejelíe. Néchigó a'chigóriga resí ikí napuyena resí ikile Esukristo jena wijchimoba. Alueka resí ikílekuru alué oyérame ralámuli gu'íriga. Néchigó aliena resí ikiá ajtí alué Onorúgame oyérame gu'íriga.

²⁵ Onorúgameka nulele ne'chí napurigá ne 'emi gu'írimala Onorúgame ra'íchálila beníriga, napurigá 'la ma'chígime námamala suwábaga 'emi.

²⁶ Alué ra'íchali napu ralámuli tabilé machime nile 'ya, jípeko Onorúgame beniri alué ralámuli napu bo'né wanápale Onorúgame oyérame ralámuli.

²⁷ Onorúgameka najkí napurigá námamala alué ralámuli tabilé jurío, alué 'we a'lá semátiri ra'íchali napu tabilé námale 'ya mochígame ralámuli, 'lige alué 'we semátiri ra'íchalika pe Kristo ju napu 'ma ajtí 'emi alawálachi, 'emi napu Onorúgame oyérame ju. Alekeri 'we a'lá machigá mochí 'emi Esukristo nejimio Onorúgame a'walila.

²⁸ Ramueka ichúrimi e'yéniga 'we 'la ruyá chieri ko Kristo. Ramueka rejcholi ruilíguru ralámuli, 'lige gu'íriila napurigá 'we a'lá námaka ejtebímala, 'lige napurigá 'la sebámala a'pílipi Kristo ajtígichi sébali olagá.

²⁹ Neka 'we iwériga nocha 'lige aminami asíriga a'lá benírame ju ne napurigá ralámuli 'la sebámala

alé napu ajtí Kristo. Neka Kristo a'walílate nocha 'lige beniri ne.

2

¹ Neka najkí napurigá 'emi 'la machimela 'we a'wágame nochio ne 'lige aminami 'emi beníriga 'lige aminami Laorisea anilichi we'ká riógichi ejperégame 'lige aminami suwábaga napu tabilé 'cho machime ju ne'chí.

² Neka suwábaga alué ralámuli gu'iri napurigá oiláriga mochímala 'lige 'la ra'sálagá mochímala alué ralámuli napurigá tabilé we'ká 'nata mochímala, napurigá 'la bi'lepi 'nátili 'nata mochímala 'lige 'la a'bopi galegá, 'lige napurigá 'la námamala churigá ko Kristo. 'We 'yako ralámuli tabilé 'la námale churigá níligo alué Kristo.

³ Suwábaga napu tabilé 'la námame ju ralámuli churigá ko Onorúgame, pe Esukristo oyériga 'la machiboa churigá ko Onorúgame.

⁴ Neka ye ruwíguru napurigá tabilé 'wesi ralámuli 'yégaga ra'ichámala 'emi 'yuga, ruigá churigá ko Onorúgame. Pe alarigá 'nátame ju a'boi, 'we semáriga ra'íchame ju nobi tabiléchigo bijchiá júkó.

⁵ Neka pecha 'emi 'yuga ajtí ko, nobi 'wéchigo nélégó ne 'emi, 'lige 'we ganíliga ajtí ne 'we a'lá ejpéniga nóchame kame 'emi, 'lige aminami 'we 'la bijchigia mochígame 'emi Kristo ra'ichálilachi.

Jena ruwimela Páulo ruwíligo napu'lige oyérlia Kristo pe bi'lepi 'nátili na'táwili ko

6 'Émika 'we a'lá e'wegá nokísimili júkuru Kristo Esusi napurigá o'wínilige 'emi 'ya napu'lige chojkía Kristo Esusi oyeria.

7 Pe bi'lepi 'nátili na'támili júkuru 'emi pe alué Esukristo na'tálilacho, 'la oyérimili júkuru 'emi alué 'nátili aminabi senibí rawé 'la napurigá benile 'emi 'ya, 'la senibí cheliera anega Onorúgame.

8 'We a'lá 'nátiga e'yéniwa alué 'yégalí nawésali ruyame 'yuga. 'We 'la 'nátaga, alueka pe 'emi 'yegániliga e'yena pe alué 'yégalí ra'íchalite. Alueka tabilé ruwime ju Kristo e'wélime, alueka pe 'nátame ju napurigá 'nátame ju ralámuli napu tabilé Kristo oyérame ju.

9 Krístoka a'chigóyéri ju napurigá Onorúgame. Onorúgame a'walíla nígame ju 'lige pe bi'lepi 'nátili 'nátame ju pe Onorúgame 'yuga.

10 'Lige 'émika ye a'walí nígame ju 'lige aminami Kristo Alawala napugiti 'émika aleké oyérame kame. Alué kame Wa'lula bi'neli neyúriga, umérale suwábaga alué e'wélala napu Remónisi gompaniérola ju.

11 Napu'lige 'emi 'ma tabilé e'wesa alué chátiri 'nátili, 'we 'la néléramala Kristo 'emi nuleo. Jaré ralámuli Onorúgame oyérame korime ju napugiti sikirétigame kame pe'tá isílala wi'chila, nobi tabiléchigo a'reme júkó chátiri 'nátili. Kristo 'sime ju chátiri 'nátili bujea.

12 Napu'lige 'emi 'ma rewarásiga bilena ba'wichí, alueka pe anime kéré Kristo mukúligo 'lige ku ajániligo ramué alawala bi'wigá. 'Émika 'we 'la bijchígime ju Onorúgame wa'lú a'walí nígame ko napurigá 'yámala a'walí bilé mukúgame.

¹³ Abé 'yabeko 'emi alawala napurigá suwígame nile napugiti 'émika cha chátiri alawégame nílgame. Nobi jípeko Onorúgame 'máchigo 'la 'yáleko bo'né alawala 'emi a'chigóriga napurigá 'yale Kristo. Onorúgameka 'ma bujele alué chátiri 'nátili napu 'nátame nírige suwábaga ramué.

¹⁴ Tabilé gainaru sébali olá Moisesi nila nulalí, nobi Onorúgameka gatélékó Kristo júliga napurigá mukumela bilena gulusichi.

¹⁵ 'Ma neyúriile Onorúgame napu'lige uchéchigo siné 'yasa ajalí alué Kristo napurigá ku ajagá asimela. Onorúgame 'ma bujele a'walila suwábaga e'wélala napu ekí Remónisi gompaniérola nile. 'We chijúniga mochí Remónisi gompaniérola 'ma me'tiruga mochígempá. Onorúgameka buluruga o'toginti karé alué Remónisi gompaniérola napurigá suwábaga ralámuli etémala.

Jena ruwimela Páulo ruwíligo 'we 'la oyérilime ko Onorúgame napu 'pa rewagachi ajtí

¹⁶ 'Ma neyúriga ajtí Onorúgame, alekeri 'ma tabilé 'wesi se'winá animeli júkuru tachiri go'ame go'yátiká, pecha animeli júkó: ye go'ámeke tabilé go'yame júché aleké rawé, 'lige tabilé bajílime júché alué pee rekútume aleké rawé. Jaré ralámuli tabilé 'la korime ju jaré go'ame go'á. 'Lige jaré nabí 'la sébali oliame korime ju apiépiri piesta, 'lige jaréchigo nabí mechá oliame korime ju piesta napu'lige mechá u'tá enágichi, 'lige jaréchigo anime ju nabí tarali 'la sébali oliame ko 'la neraga resíbilichi rawé.

¹⁷ Suwábaga alueka pe ruwime kéré churigá nímili nílgo a'kinana rawé, pe ruyame ju churigá

nawale Kristo jena wijchimoba 'lige churigá ku nawamio jena wijchimoba. Abé 'la ju Kristo 'emi nulea.

¹⁸ Mochí jaré ralámuli napu asíriga 'la nerame korime ju alué santo ánjeli 'lige napu 'we a'lá a'ká ralámuli neraga e'yéname ju, 'lige napu 'we eteme korime ju e'karúgame tábiri remugichi, tase a'réwaká napurigá 'yégalí ra'ichámala 'emi 'yuga, alueka pecha 'la Onorúgame oyérame kame. Alué ralámulika pe a'boi nila 'nátili bijchígime ju.

¹⁹ Suwábaga alué ralámuli tabilé oyérame ju Kristo, alué Kristo napu nuleme ju suwábaga oyérame, 'lige napu aminacho a'walí 'yame ju alué oyérame. Krístoka suwábaga tábiri 'yame ju napu resílá alué oyérame. Onorúgameka 'ma 'la 'nátalige churigá 'yamio bi'lepi 'nátili.

²⁰ 'Émika 'yako 'nátame nile napurigá uché jaré ralámuli, nobi jípeko 'máchigo 'la bi'lepi 'nátili 'nátame júkó 'emi pe Krístochó 'yuga napu mukule 'emi gu'íriga. 'Émika 'ma pecha a'chigóriga nokimeli júkó napurigá nokame nílige 'emi 'ya. ¿'Lígebiché chonigá oyériliaché ye nulalí napurigá oyérame nílige 'emi 'ya, alué nulalí napu anime ju:

²¹ «¿Tabilé cha'piboa alué tábiri, tabilé go'poa alué go'ame?»

²² Alué rejchólíka pe ralámuli rejchólíla ju, alué rejchólíka pe a'kinánami 'ma tabilé najtékame ju.

²³ Alué ra'íchali 'we 'la Onorúgame ra'ichálíla kárékuru. We'ká ralámuli 'we 'la oyérame ju ye ra'íchali. Ramueka alekeri 'we 'la niralía napugiti ruyame kame churigá 'la tabilé nasínákuli niwa, 'lige churigá tabilé riólame niwa, 'lige churigá 'la

'nátaga e'yénawa ramué. Nobi alué nulalika tabilé bi'weme ju ramué na'tálila.

3

¹ 'Émika 'ma alawégame ju Kristo Alawala, 'la semáriga oyérimili júkuru 'emi alué rewagachi nerúgame 'nátili napu ajtí Kristo alé wajtoná napu ajtí Onorúgame.

² Pe Onorúgame na'tálilacho 'nátaga nokísimili júkuru 'emi, tase alué chátiri ralámuli na'tálila, alué napu jena wijchimoba mochí.

³ Napu'lige Kristo me'líliu gulusichi ujchagá, 'émichigó napurigá suwígame nílechigó, nobi jípeko 'ma ku ajágame neraga mochí 'emi, 'máchigo alawégame kame 'emi Kristo Alawala, 'lige Krístoka Onorúgame Alawala alawégame ju.

⁴ Kristo júkuru a'walí nejime napurigá 'we a'lá na'tawa. Napu'lige Onorúgame uchéchigo siné julas alué Kristo napurigá ralámuli 'la etémala, 'lige 'emi abiena etéwachigó ralámulite aleké 'yuga napugiti 'émika alawégame kame Onorúgame nila.

Jena ruwimela Páulo ruwíligo churigá 'nátame níligo bilé rió tabilé 'cho oyérame ka Onorúgame 'lige churigá 'nátame ko jipe Onorúgame oyérame ka

⁵ Alekeri 'ma a'rewa alué chátiri 'nátali napu 'nátame ju ralámuli jena wijchimoba ejperégame. Tase 'yuga okópua e'sena umugí tabilé 'emi a'boi 'yula. Rió níriga tase rewiboa bilé rió. Tase pe umugicho 'nata mochiwa. Tase na'tawa chátiri nochálime. 'Lige tase we'ká e'karúgame najkiboa. 'We najkiáká e'karúgame tábiri 'liko pe abé

nerálime kárémala alué e'karúgame tábiri peka najkigá Onorúgame.

⁶ Alué chátiri 'nátali na'talia pe gastigo rewiyame ju, alekeri Onorúgame ayome ju 'lige 'oni a'reme ju.

⁷ Abé 'ya 'emi 'we chátiri 'nátame nile 'lige 'we cha nokame nile 'emi.

⁸ Nobi jípeko 'ma a'rewa suwábaga alieti 'nátali. Tase ayowa, tabilé na'tawa chibi olianti uché jaré, tabilé chibi anigá ra'ichawa Onorúgame olagá nibilé uché jaré ralámulitiri olagá.

⁹ Tase 'yégiga ra'ichawa 'emi a'bopi, 'émika 'ma tabilé oyérame kame alué 'ya nerúgame 'nátali napu'lige tabilé 'cho oyeria Onorúgame.

¹⁰ 'Émika 'ma alawégame júkuru Onorúgame Alawala. 'Lige 'émika aminacho oyérame júkuru Onorúgame, alué napu bajchá bejtégame rió newale.

¹¹ 'Liko pecha chéréko rekó jaré griego ke, rekó jaré ralámuli jurío ke. Tabilé chéré rekó jaré sikirétigame ke pe'tá isílala guwala Onorúgame oyérame kórigá, o rekó tabilé sikirétigame ke. Tabilé chéré rekó jaré mejkaka sígame ke. 'Lige tabilé chéré rekó 'we machime ke o tabilé machime ke. 'Lige tabilé chéré jaré ralurúgame ke tabilé najtétaga nochárilime, 'lige tabilé chéré rekó jaré tabilé ralurúgame ke. Nobi abéchigo najtékame júkó Kristo Alawala napu suwábaga Onorúgame oyérame ralámulichi ajtí.

¹² Onorúgame wanápule 'emi napurigá pe alekecho oyérame nímala. Onorúgameka 'we galegá eté 'emi. Alekeri 'we 'la sébali olagá ejperélawa. 'Lige 'we 'la na'temápua uché jaré ralámuli, 'la 'we 'la rejchiruga mochiwa gu'írimia uché jaré ralámuli

tase riólaga, 'la 'we 'la anáchaga e'yénawa rekó resí ikié 'emi.

¹³ 'La 'we 'la na'temaka e'yénawa 'emi a'bopi, 'la e'kawa 'emi a'bopi na'áuka e'yéname nísaká. Napurigá Wa'lula Esukristo e'kale 'emi, a'chigóriga e'kawa 'émichigó.

¹⁴ Alarigaka 'we najtékame júkuru 'we 'la na'temaka járilia 'emi a'bopi, 'lige alarigaka 'la bi'lepi 'nátili na'tawa.

¹⁵ Neka najkí napurigá Kristo Alawala 'emi gu'írimala 'la semáriga 'nata. Onorúgameka 'emi wanápalekuru napurigá 'la bi'lepi 'nátali 'nátaga nokísamala. 'Lige 'la cheliera i'lime júkuru Onorúgame wa'lú nejkúrigorikábá.

¹⁶ Neka najkíbá napurigá tabilé siné we'kuawa alué semátiri ra'íchali napu benírale Kristo. Napu'lige beniria uché jaré 'we 'la beníriwa, 'lige wikarawa Onorúgame nila wiká wa'lú cheliera i'gá Onorúgame 'we 'la nejkúrime kóriká.

¹⁷ Suwábaga napu ekí nóchali nocha 'emi 'lige napu beniri 'emi, 'lige napu ra'icha 'emi, 'we 'la oyériga nokiboa Wa'lula Esusi, wa'lú cheliera i'gá O'nó Onorúgame Esusi júliga kórikábá.

Jena ruwimela Páulo ruwíligo churigá ejperélimili ko ralámuli napu Esukristo oyérame ju

¹⁸ 'Emi umugí rió 'yúgame, 'la nirawa 'emi a'boi 'yula rió, alarigáchigo kame 'ma 'la Wa'lula Esukristo oyérame níriká.

¹⁹ Suwábaga 'emi rió umugí 'yúgame 'la galegá etewa a'boi 'yula umugí 'lige aminami tabilé chibi anigá.

20 'Emi napu 'kuchi ju, 'we a'lá e'wélime júkuru 'emi eyela 'lige 'emi o'nólachigó suwábaga tábiri nula-chi. Alarigá nokiáká 'we ganílime júkuru Wa'lula Esukristo.

21 'Emi rió 'lige umugí napu ekí 'kúchigame ju, tase ená anigá nulewa 'emi a'boi 'kúchila napurigá 'la tase sewémala.

22 'Emi napu ralurúgame ju, 'we 'la e'wiwa alué wa'lula 'emi nuleme. 'La e'wiwa napu'lige e'negá ilígichi alué wa'lula napu'lige tabilé e'negá ilígichi abiena 'la e'wíwachigó, jaré pe napu'lige e'negá jágichi alué e'wélala, pe a'lígecho 'la e'wame ju. 'La ganíliga e'wawa 'la niraga Wa'lula Esukristo.

23 Napu ekí nóchali nochalia asíriga 'la nochawa 'la ganíliga, 'la napurigá Esukristo nulágame neraga nochawa, tase pe bilé rió nulágame neraga.

24 'Émika 'la machí alarigá nochálíka 'la semati raweli naremio 'emi abé i'libeko napu Wa'lula Esukristo nejímili ju. 'Émika aleké oyérame kame.

25 Bilé ralámuli cha 'sime, alueka gastigáriwili júkuru Onorúgamete. Onorúgameka gastigárimé ju suwábaga napu cha nokame ju, tabilé chéré rekó 'we nígame ké o tabilé nígame ké.

4

1 'Emi e'wélala napu nóchame nuleme ju, 'la 'yawa go'ame 'lige napu ekí tábiri resí la alué ralámuli napu 'emi ralale nochárimia. 'We 'la machíguru 'emi bilé Wa'lula Nuleme ko 'emi napu re'pá rewagachi ajtí.

2 Senibí 'la 'nátiga ra'ichawa Onorúgame 'yuga 'lige 'la cheliera 'yawa Onorúgame.

³ 'La tániwa Onorúgame napurigá tabilé 'wesi nejkumémala ramué benírilichi churigá ko Kristo napu ralámuli tabilé machime nílige abé i'bé. Neka pe alué ra'íchali ruigáriká galírale bajcháriga ajtí ne jena.

⁴ 'La tániwa Onorúgame napurigá ne 'la gainámempá ye ra'íchali beniria.

⁵ 'We a'lá 'nátaga e'yénawa alué ralámuli 'yuga, alué napu tabilé Kristo oyérame ju. 'We 'la ruilime júkuru napu ikisá rukechi ralámuli churigá ko Kristo.

⁶ 'La semáriga ra'ichálime júkuru alué ralámuli 'yuga, 'we 'la ga kanti tase napurigá bilé rió ayóganti neraga, 'lige aminami 'la benigá nejélime júkuru bilé ra'íchali rukechi.

⁷ Alué Tíkiko napu Onorúgame oyérame júchigó napurigá ramué, napu 'we nejkúrime ju beniria Wa'lula Esukristo ra'ichálila. Alué 'la ruwimela alakió ne jena asagá.

⁸ Alekeri alemi jula ne alué Tíkiko anilime rió napurigá ruwimela alakiá mochigo ramué jena napu mochiru ramué 'lige napurigá alué 'la 'yámala iwérali napurigá abisibi 'la oyériga nokisimala Kristo.

⁹ Uché bilé rió simélachigó Tíkiko 'yuga alué Onésimo rewégame napu abiena Onorúgame oyérame júchigó napurigá ramué napu 'we galegá etuime ju ramué. Alueka abiena alé Kolosa bejtégame ju. Alué okaka nokimeli júkuru 'emi ruyea napu ikiá mochiru ramué jena.

¹⁰ Aristarko anilime rió jena ajtíchigó galírale bajcháriga ne 'yuga, 'we náola reporali, 'lige Marko

abiénachigó náola reporali, alué napu Bernabé rijimala ju. Neka 'ma náolaturu bilé apeli ruwime chieri ko Marko anilime. Alué rió sebasa alemi 'la ganíliga etewa, 'lige 'la ganíliga repóriwa.

¹¹ Uché bile rió napu Esusi anilime ju napu Justo anilime ju abiena náwala reporálíchigó. Alué bakiá ralámuli jurío ju, 'lige ne 'yuga benírame ju ralámuli Onorúgame nila ra'íchali, 'lige neka 'we ganíliga ajtíkuru 'we 'la nejkura mochígime alué ralámuli.

¹² 'Lige Epáprasi abiena 'we náola reporali, napu senibí 'la e'wame ju napu Kristo Esusi nulá, napu aba alé we'ká riógichi bejtégame júchigó napu 'emi ejperégame ju. Alué Epáprasi 'we tania ajtime ju Onorúgame napurigá 'emi 'la sebámala 'la sébali ralámuli gayenia 'lige napurigá 'la sébali olame nímalá 'emi 'we 'la 'nátame napurigá Onorúgame najkí.

¹³ Ne bo'né 'la machí alué rió Epáprasi 'we 'nata ajtigó choniká mochigo 'emi 'lige choniká mochigo alué ralámuli Laorisea ejperégame, 'lige abiena 'nata ajtí choniká mochigo alué ralámuli Erápolosi ejperégame.

¹⁴ Alué 'yóome, Lukasi anilime rió 'we náola reporali, alué rió napu ramué 'we galegá etelia. 'Lige alué rió Remasi anilime abiena 'we náola reporali.

¹⁵ 'We repóriwa alué ralámuli Onorúgame oyérame napu ejperé Laorisea rewégichi. 'Lige abiena repóriwa alué Nimpa anilime mukí 'lige alué ralámuli napu napuíme ju Onorúgame ra'ichálila benimea alé galírale Nimpa bejtélachi.

¹⁶ 'Lige 'ma etesa 'emi chonime ka ye apeli 'mi Laorisea anilichi we'ká riógichi náola napurigá alé mochígime ralámuli e'némempá chonime ka

ye apeli, 'lige alué Laorisea anilichi mochígame abiena náomala uché bilé apeli napu ne osegé alé napu 'emi mochí napurigá 'emi e'némala alué apeli chonime ka.

¹⁷ 'We 'la ruyewa alué Arkipo ye ra'íchali napu ruwí ne, regá anewa: «'We 'la sébali olawa nóchali alué napu Wa'lula Esukrístote 'yaru mué napurigá sébali olámala mué.»

¹⁸ Ne Páulo náola ne reporali napu osá ne ne bo'né sekálate, ne bo'né osilila ju ye: «'La néléwa ne'chí jena galírale bajcháriga ajtígichi ne. 'We 'la nisa 'la kápá Onorúgame 'we semáriga gu'iria 'emi.»

Pe ekí júpá ye ra'íchali. Wa'lú cheliérabá.

Onorúgame nila ra'íchali
New Testament in Tarahumara, Western
(MX:tac:Tarahumara, Western)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tarahumara, Western

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tarahumara Baja [tac], Mexico

Copyright Information

©Wycliffe Bible Translators, Inc. 2008

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tarahumara, Western

©Wycliffe Bible Translators, Inc. 2008

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
5abd0d10-18f8-5f78-aab1-438647421555